

REVISTA ENCICLO- PEDICĂ

REVISTĂ PERIODICĂ LUNARĂ

Răspundător: Ioan Corbu, Cluj, Str. Gen. Grigorescu 16.

Se împarte gratuit, în librării 3 Lei exemplarul

În cauza stabilirii capacități de plată a băncii „Aurora” (Năsăud) am înaintat următoarea suplică :

Domnule Ministru al Justiției,

La decisiunea Curții de Apel din Cluj Nr. C. III 1323—934, prin care a respins Recursul meu în casare în contra deciziei Comisiunii de judecare de pe lângă Tribunalul Năsăud, prin care decis a obligat banca „Aurora” să plătească deponenților 46½% din depunerii (despoindu-mă nu numai de interesele legale, ci și din depunerile originale, cari fac 58%), fiindcă Curtea de Apel din Cluj n'a luat în considerare violarea legii conversiunii, legea neprevădând alte căi de atac față de decisiunea Curții de Apel (la recurs) înainte de această

Suplică,

prin care Vă rog cu tot respectul să binevoiți pentru vindicarea violării legii a afla și lua măsurile de lipsă atât în interesul dreptății încălcate, cât și a prestigiului justiției, fiă ordonând cercetare disciplinară, fiă alt mod de îndreptare, corespunzător, căci eu nu caut răzbunare, ci dreptate.

Motivare

Cee-a ce mi-se taie din economiile și agonisela vieții mele peste prevederile pozitive ale legii, am drept să consider și să înferez ca o jăfuire, care nu sunt dator să o sufăr, și care ar fi o rușine pentru justiție, dacă aducându-i-se la cunoștință, nu o va împiedeca, îngrădindu-se în formalități, cari îi permit să lase neatins violările legii. Sunt destule nedreptățile cuprinse în însăși legea, nu se poate ca Justiția să permită despoiară fără de lege. Până când dividendele acționarilor îngrășate din depunerile noastre rămân bine încasate, pe atunci noi deponenți (mai ales mici deponenți) suntem despoiați nu numai de orice

dobândă legală, dar și din depunerile inițiale în profitul ilegal și imoral al acționarilor, ca să poată încasa cât mai curînd alte dividende. „Asta se cheamă repartizarea echitabilă a pierderilor, *desideratul vital al conversiunii*“ ?!

Am arătat, că cota mediă (?) de pierderi de 65% resp. 33% dictată de Banca Națională e ilegală și n'are nici un temei în legea conversiunii. Legea nu cunoșce decît o singură reducere de 50% la datoriile agricole (art. 4.) și de 20% la datoriile urbane (art. 33). Nici acesta nu e constituțională, ci se bazează pe o învoielă, băncile puteau cere „recalcularea dobînzilor“, în care cas puteau să calculeze cel puțin atît-a, cît a fost scontul Bănci naț. (până la 14%), și nu 1%, cum împune legea în mod arbitrar și neconstituțional (se putea ataca pentru neconstituționalitate). Dar băncile au admis reducerea de 50% și 20% în speranța și de sigur asigurate de Banca naț. că pierderile din reducere se vor arunca în mare parte (nu „o parte“ numai, cum spune legea) în sarcina deponenților, cum s'a și întîmplat, aplicându-se *cote de pierderi ilegale și cu desconsiderarea „desideratului vital“* al conversiunii, care e „repartizarea echitabilă a pierderilor“.

Reduceri de 70 și 35% nu sunt reduceri în înțelesul legi conversiunii, ele sunt computeate din art. 4 și 33 în casul plătiri *anticipate*, în care cas sumele deși reduse cu 70% resp. 35%, dau cu dobîndă de 11% (scontul Bănci naț. 6+5) venit mai mare decît în casul reduceri cu numai 50% resp. 20%. Leguitorul n'avead drept să dea debitorilor premii din punga altui-a peste reducerile de 50% resp. 20%, și nici nu sunt premii, reducerile de 70 și 35% (plătind anticipat) sunt mai favorabile pentru bănci decît reducerile de 50% și 20% (plătite în 17 și 10 ani, cu 3 și 6%), iar pentru debitori întors (mai favorabile reducerile de 50% și 20% decît cele de 70 și 35%)*

Reducerea de 70% e în mare cee-a ce e casul art. 5 în mic: adecă reducerea cu 6% a ratei plătite anticipat, care tot așe nu e o reducere arbitrară, în înțelesul legi conversiunii, ci e scontul variabil al Bănci naț. atunci 6%, ađi scăduț la 4 și jum%, deci ađi băncile au și ele dreptul să scadă reducerea la 4'5%. Reducerea cu 8% a ratelor din datoriile urbane plătite anticipat (art. 34) se bazează pe o rătécire. Cel ce a stabilit-o a scăpat din vedere, că leguitorul n'avea nici dreptul, nici intențiunea să dea alte reduceri în înțelesul legi

*) Era vorba să se prelungească peste termenul prevăduț de lege dreptul debitorilor de a pute plăti cu reducere de 70 și 35%. De asta însă nu e nici o nevoia, căci băncile dau acesta reducere bucuos, fără să li-o impună legea, fiind pentru ele mai fructuoasă decît reducerea de 50, 20%.

conversiunii, sunt simple acțiuni, la cari nu pot ave loc reduceri mai mari, decât scontul Bănci naț. A fost însă indus în rătăcire de faptul, că la datoriile agricole, după cari se plătesc numai 3^oo, reducerea ratelor plătite anticipat e mai mare (6^oo), fiind scontul Bănci naț. atunci 6^oo, și deci a creșut, că și la datoriile urbane, după cari se plătesc 6^oo, câtă se se dee o reducere mai mare de 6^oo după cotele plătite anticipat, deci a dat 8^oo reducere, cee-a ce n'are nici un rost și nici o îndreptățire, ci numai scontul variabil al Bănci naț., peste care băncile pot lua încă 5^oo, din care se desdăunăză pentru reducere, ca se nu se alégă cu pierderi, cari nu pot fi îndatorate se le sufără. Dacă aceste reduceri de rate (6, 8^oo) ar fi stabile, la cas că Banca naț. ar reduce scontul la 3^oo, atunci băncile n'ar putè da împrumut decât cu 8^oo, deci ar ave pierdere (rata redusă cu 8^oo dată împrumut cu 8^oo nu mai reîntregeșce suma). *Cu ce drept și sub ce titlu li s'ar impune băncilor pierderi nouë peste reducerile de 50 resp. 20^oo.*

Nici reducerea de 70^oo (resp. 35^oo) n'ar fi iertat se fiă stabilă, neștrămutată. Când s'a dat acestă reducere, scontul Bănci naț. era 6^oo, deci băncile puteau da împrumut cu 11^oo (6+5), iar ađi numai cu 9.5^oo, deci băncile nu mai au ađi acel-ași venit după sumele plătite anticipat. Totuși și cu 9.5^oo e mai favorabilă pentru bănci reducerea de 70^oo (resp. 35^oo) decât cea de 50^oo (resp. 20^oo). Reducerea de 70^oo (resp. 35^oo) nu se poate judeca și apreția decât comparată cu cea de 50^oo (resp. 20^oo), și atunci reieșă mai presus de orice îndoielă, că prima e mai favorabilă pentru bănci decât cea din urmă, și atunci cu ce drept se compută la prima (70^oo) pierderi mai mari decât la cea din urmă (50^oo)?

Se afirmă în decisiunea Curții de Apel că n'am indicat „textele de lege, cari au fost violate sau rău interpretate”. Dar pe ce se întemeiează cota de 65^oo resp. 33^oo, dacă nu pe violarea art. 4 și 33 (cari prevèd numai reducere de 50 și 20^oo) și reaua interpretare a art. 6 și 35 (cum am arètat la desbatere)?

Locuind eu în Cluj, iar Comisiunea de judecare din Bistrița necomunicând decisul cu nici un deponent (defect al legi), așe n'am putut ave cunoșcință de cotele ilegale de pierderi, până ce a fost trimis dosarul la Curtea de Apel (Cluj), unde constatând cota ilegală, deci violarea legi, am arètat-o și acestia la desbatere și am alăturat la dosar o fóiă cu computul cotei legale de pierderi și stabilirea pe basa acestei-a a cotei de plată din depuneri. Tótă procedura fiind așe de sumară, aprópe superficială (defect în lege), cum apare atât din formarea Comisiunii de judecare (din delegatul Bănci naț., patróna băncilor, delegatul bănci și un deponent tras la sorți, care de regulă n'are nici idee de ce judecă), cât și necomunicarea decisului cu deponenti, așe Curtea de Apel n'ar fi trebuit se se îngărădescă în forme, și se nu iee în considerare violarea legi arètată la desbatere, fiindcă în recurs n'o puteam face, necunoscend cota de pierderi aplicată (65 și 33^oo) de Banca naț., care încă n'a observat confusiunea, ce a făcut (presupunend, că n'a fost intenționată).

Pierderea bănci „Aurora” din cauza conversiunii fiind deci numai de 27.101.000 lei (nu de 35.155.000), raportată la activul total de 65.723.000 lei dă o cotă de plată de 58½‰, deci o pierdere de 41½‰ din depuneri. Dar fondurile de „reservă” de 13.000.000 (strinse după depuneri *) — acționari și-au încasat din dividende de două ori capitalul) n’au fost trase pentru acoperirea pierderilor, cari se reduc atunci la 14.000.000, cari raportate la activ (65 milioane mai puțin cu 13 mil.), dau o cotă de pierdere din depuneri de numai 25‰.

Acésta cotă de pierdere din depuneri însă e cota maximă prevădută de lege. Acest maxim însă nu e iertat să se statorească, dacă repartizarea, ce rezultă pentru pierderi între bancă și deponenți, nu e echitabilă, „repartizarea echitabilă” fiind desideratul vital al conversiunii, violarea acestui desiderat constituie violarea a însu-si spiritului legi, nu presupus, ci arătat răspicat în espunerea de motive a legi. Nu e iertat a presupune că acest desiderat vital a fost afișat numai pentru a păcăli și înșela lumea, și nu ca să fiă respectat de justiție. Nici Curtea de Apel nu negă neechitabilitatea, dar obiecționază, că banca pe basa capacități de plată nu poate plăti mai mult. Legea însă prevede, că dacă nu poate plăti, lichidază, căci deponenți nu pot fi îndatorați să finanțeze din punga lor băncile (conversiunea). Dar noi am conces, că banca neputând reincasa dividendele odată plătite acționarilor, nu ne-ar pute plăti în cinci ani depunerile la cota, ce s’ar cuveni după o „repartizare echitabilă” a pierderilor, deci am cerut, ca acésta să împărtășescă sôrtea capitalului acționar, cee-a ce nu atinge de loc capacitatea de plată a bănci. E cel puțin curiosă observarea Curții de Apel, că, pentru ca cota tăiată din depuneri să împărtășescă sôrtea capitalului acționar, ar fi lipsă de învoiela bănci!! Adecă „repartizarea echitabilă a pierderilor, desideratul vital al conversiunii” depinde de bunul plac al bănci interesate, care profită de despoiarea deponenților! Justiția n’are căderea și datorința să impună și înfăptuiască acest desiderat!!

Articolele, în cari am arătat călcarea legi în dauna deponenților, n’au fost lăsate să apară de censură, adecă de guvern, căci se vede, că nu-i convine să vedă lumea despoiarea, ce se face. Justiția însă nu se poate înjosi să încuviințeze despoiări fără de lege.

Și culmea lipsei de bunăcuviință: acționari profitori mai fac și demagogie și declamă în parlament, că deponenți înțelegând împrejurările grele financiare de ađi, n’au protestat nici unul în contra despoiări lor — dacă li-s’ă pus pumnul în gură, cum apare și din interdicerea celor trei articole ale noastre....

P. S. . . . și acest-a de față al patrulea (interdis). Citim în țiare, că un fost ministru făuritor de conversiuni și-a plătit datoria de milioane cu 30‰, cele-alte 70‰ s’au plătit din despoiarea economiilor și micilor economii ale democrației și din bugetul secătuit al statului — asta-i morală și reformă democratică!

*) În 31 Dec. 1930, față de 7 mil. cap. social erau 54 mil. depuneri — în 1934 38 milioane.